

De Zaligmaker in de hof van Gethsémané

Ds. J. IJsselstein - Lukas 22:40-44

Liturgie:

Psalm 95:1,4

Psalm 6:1,2

Lezen Lukas 22:31-46

Psalm 40:1,2,3

Psalm 23:3

Psalm 146:6

Gemeente, de tekst voor de preek van vanmorgen, kunt u vinden in het Schriftgedeelte dat ons voorgelezen is, in Lukas 22:40-44. Het Woord van de Heere komt vanmorgen tot ons vanuit Lukas 22:40-44. Laten we die verzen samen lezen:

En als Hij aan die plaats gekomen was, zeide Hij tot hen: Bidt, dat gij niet in verzoeking komt. En Hij scheidde Zich van hen af, omtrent een steenworp; en knielde neder en bad, Zeggende: Vader, of Gij wilde deze drinkbeker van Mij wegnemen, doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede. En van Hem werd gezien een engel uit de hemel, die Hem versterkte. En in zware strijd zijnde, bad Hij te ernstiger. En Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds, die op de aarde aflieden.

Het thema voor de preek is:

De Zaligmaker in de hof van Gethsémané

We letten samen op vijf dingen, die we in deze verzen tegenkomen.

We letten in de eerste plaats op Zijn *raad*, in de tweede plaats op Zijn *gebed*, in de derde plaats op Zijn *lijden*, in de vierde plaats op Zijn *troost* en als laatste, in de vijfde plaats op Zijn *strijd*.

Dus: De Zaligmaker in hof Gethsémané.

1. Zijn raad

2. Zijn gebed

3. Zijn lijden

4. Zijn troost

5. Zijn strijd

Als eerste dus:

1. Zijn raad

Want we lezen in vers 40: *En als Hij aan die plaats gekomen was, zeide Hij tot hen: Bidt, dat u in verzoeking komt.*

Gemeente, jongens en meisjes, als je in de Bijbel leest, is het altijd goed om te kijken waar het staat, dat wat je leest. Wat gebeurde er daarvoor? Want dat maakt vaak duidelijk waarom dit erna gebeurde...

Wat gebeurde er hiervoor? Hiervoor werd het laatste paasfeest gehouden, hiervoor was de instelling van het sacrament van het Heilig Avondmaal.

Juist *dan*, juist *daarna* (na ontvangen zegen, na de bediening van het sacrament van het Heilig Avondmaal), juist dan, als de satan op allerlei manieren op de loer ligt, juist dan geldt deze oproep: Bidt!

Want er dreigt gevaar. De discipelen zullen in de oven van beproeving en ellende gebracht worden. Maar ze zien het niet, ze hebben het niet in gaten. Ondanks de waarschuwende woorden van hun Meester in vers 31: *De satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe.*

Ze zullen gaan zien, ze zullen gaan meemaken, wat onze catechismus zegt in zondag 52: *Dewijl wij van onszelf zo zwak zijn, dat wij niet een ogenblik (niet één!) zouden kunnen bestaan, en daartoe onze doodsvijanden, de duivel, de wereld en ons eigen vlees, niet ophouden ons aan te vechten...*

Zo wil *ons* toch... kracht geven? Nee!

Maar: *Zo wil ons behouden en sterken door de kracht Uws Heiligen Geestes(!), opdat wij in deze geestelijken strijd niet onderliggen, maar altijd sterke wederstand doen, totdat wij eindelijk ten enenmale de overhand behouden* (Zondag 52, aw. 127).

Als de Heere ons brengt op wegen van verzoeking en beproeving, dan begrijpen we Gods wegen vaak niet, we willen ze niet begrijpen, we ergeren ons eraan.

Juist dan kunnen zonde en twijfel toeslaan. En de duivel kan zomaar ineens gaan zeggen: 'U? U hebt geen heil bij God!'

En daar is maar één remedie tegen: Niet vertrouwen op eigen kracht, want (zo zegt de bekende dominee Kohlbrugge): 'Een kind van God is voor geen zonde zeker!'

Niet vertrouwen op eigen kracht, maar bidden om staande te mogen blijven door de kracht van de Heilige Geest.

De Heere Jezus gaat samen Zijn elf discipelen naar de Olijfberg, naar de hof van Gethsémané. Hier is Hij vaker geweest met Zijn discipelen. Hier heeft Hij vaak gebeden (Luk. 21:37).

En Judas, die bezig is Hem te verraden, weet ook deze plek (Joh.18:2).

Maar toch gaat de Heere Jezus niet naar een andere plaats. Dat had gekund, maar dat doet Hij niet. Hij geeft Zich straks vrijwillig over.

De Heere Jezus is hier vaker geweest. Maar nu, op *deze* avond, nu gaat Hij in het bijzonder naar deze plaats om daar Zijn ziel uit te storten in gebed voor Zijn Vader. Het is waarschijnlijk rond een uur of negen of tien in de avond. Tegen die tijd is de paasmaaltijd gewoonlijk afgelopen.

Judas komt straks ter middernacht. Dus, wat hier staat, dit gebed, deze strijd, heeft waarschijnlijk twee of drie uur geduurd.

Acht discipelen laat Jezus achter. Met drie, met Petrus, Johannes en Jakobus, loopt Hij wat verder de hof in. Maar dan laat Hij ook hen achter: 'Jongens, bid! Want je zult alleen staande blijven in de weg van het gebed, en door Mijn gebed voor u (vers 32).

Vers 41 zegt: *En Hij scheidde Zich van hen af, omtrent een steenworp; en knielde neder en bad,*

Onze tweede gedachte:

2. Zijn gebed

Iedereen heeft Hij nu achter Zich gelaten. Nu is Hij helemaal alleen...

Hoewel het niet uitgesloten is, dat die drie discipelen, Petrus, Johannes en Jakobus (op een steenworp afstand, op hooguit enkele tientallen meters afstand) Hem in de stilte van de avond hebben horen bidden.

Hij bidt, persoonlijk, in stilte voor God. Nederig, en heel ootmoedig.

Veel mensen willen op Jezus lijken. Maar eigenlijk toch anders...

Dit is Jezus. Dit was Zijn leven. Hij leefde biddend, Hij lijdt biddend en straks sterft Hij biddend. Alleen, biddend in stilte, waar niemand bij is. Alleen met God.

Lukas zegt: *Hij knielde neer en bad.* Mattheüs schrijft: *En een weinig voortgegaan zijnde, viel Hij op Zijn aangezicht* (26:39). Letterlijk: op Zijn aangezicht, op de grond, in het stof. Een worm en geen man...

Wie echt op Jezus wil lijken, moet hiernaar kijken!

En als *ik* niet zo leef voor God, dan lijk ik in de verste verte niet op Jezus.

In grote nood knielt Hij, biddend neer in het stof. Opdat wij Hem daarin zouden volgen. Wie van u, gemeente, is er in nood, in zielen nood? Duw het niet weg. Leef er niet overeen. Maar buk in het stof en werp uw nood voor Heere neer.

Wat Hij bidt wordt door Lukas samengevat in één gebed. Kijk maar in vers 42: Zeggende: Vader, of U wilde deze drinkbeker van Mij wegnemen, doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede.

Als we naar de evangelist Mattheüs luisteren, dan blijkt dat de Heere Jezus dit gebed drie keer gebeden heeft (Matth. 26:39,42,44).

En wat meest opvalt is dit: Zijn eerste gebed wordt niet beantwoord. En Zijn tweede gebed wordt ook niet beantwoord. En toch hoor ik geen protest, geen onvrede, geen klacht. Het doet denken aan wat staat in Psalm 22: *Mijn God! Ik roep des daags, maar Gij antwoordt niet, en des nachts, en ik heb geen stilte. Doch Gij zijt heilig* (Psalm 22:3,4).

Doch Gij zijt heilig, dat wil zeggen: Ik schrijf U geen onrecht toe.

Zijn derde gebed wordt wel beantwoord, maar wat Hij aanvankelijk vraagt, dat krijgt Hij niet.

Leerzaam is dat, voor biddende mensen. Als de Heere Jezus Zelf aanhoudend bidden moest, laten wij dan ook niet verslappen, maar (ook als we nog geen antwoord gekregen hebben) aanhoudend blijven bidden.

Hij bidt. En (zo zegt ver 44) *in zware strijd bidt Hij des te ernstiger, des te intenser, des te vuriger.* Zeggende: *Vader, of U wilde deze drinkbeker van Mij wegnemen, doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede* (vers 42)

Wat moet dit, als de discipelen al niet in slaap gevallen zijn, bij Petrus en Jakobus en Johannes wonderlijk in oren geklonken hebben.

‘Vader...’

Wat een wonder! Hier onttrekt zich meer en meer de ervaring van ‘s Vaders liefde aan de mens Jezus. En toch zegt Hij: ‘Vader...’ De toorn van God gaat zwaar op Hem drukken, de duivel grijpt Hem... en toch: ‘Vader...’

Hij doet, wat Gods kinderen vaak niet kunnen of durven. Als de zonde ons aangrijpt, als angst en twijfel ons hart naar beneden drukken, als we vrezen voor Gods toorn, dan verliezen we vaak de moed en durven we geen Vader meer te zeggen.

Hier doet *Christus* het, voor Zijn broeders, die ondertussen misschien wel in slaap gevallen zijn.

Vader, of U wilde deze drinkbeker van Mij wegnemen, doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede.

Als mens, als waarachtig, als echt mens, grijpt het lijden Hem aan.

De Heere Jezus is God, maar Hij heeft op aarde ook de menselijke natuur aangenomen. Hij is God uit God, Hij is Licht uit licht, maar Hij is op aarde tegelijkertijd ook broos en kwetsbaar in Zijn menselijke natuur.

Het bleek, die twee naturen van Christus, al direct bij Zijn geboorte. Er blonk een ster aan het firmament, een helder teken van Zijn Godheid. En Zelf lag Hij als kind in een kribbe, een zichtbaar teken van Zijn nederigheid in Zijn mensheid.

En nu bidt Hij als mens: *Vader, of U wilde deze beker van Mij wegnemen*. Als man vreest Hij de bitterheid van het lijden en de scherpste van de strijd die komt.

Maar als God-mens (om zo te zeggen) is Hij gewillig: *Uw wil geschiede*.

Namelijk: *Uw wil om Mij te doen lijden*. Omdat het *moet* (Luk. 9:22).

Want het behaagt U, o Vader, om Mij te verbrijzelen (Jes. 53:10). Ik zal het vrijwillig ondergaan. Hier ben Ik, om Uw wil te doen, o God (Ps. 40:9).

Izak werd onwetend meegenomen naar de hoogte van de berg Moria. Maar Christus weet het, *dat* Hij moet gaan lijden en *wat* Hij moet gaan lijden. En Hij zal het vrijwillig ondergaan.

Wat een gebed! Ja, je kunt het gemakkelijk bidden in tijden voorspoed, licht en zegen.

Maar wat als alles tegenloopt? Wat als zon van de genade haar licht en schijnsel intrekt?

Wat als kruis en lijden ons pad kruisen?

Wat zijn we dan vaak geneigd om te mopperen, om te murmureren, om ontevreden te zijn, om de goedheid van de Heere in twijfel te trekken, ja, om zelfs aan Zijn genade en aan Zijn werk in ons te gaan twijfelen.

Kinderen van God, dit is een gebed van en voor *Hem*. Maar dit is ook Zijn voorbede voor *ons*. Voor Zijn slapende discipelen, die niet meer bidden kunnen, die niet meer bidden willen, want ze zijn ondertussen bijna of helemaal in slaap gevallen van verdriet (vers 45).

Door *dit* gebed leren Gods kinderen, om onder kruis en in lijden, toch *niet* te mopperen, maar te buigen, omhoog te zien en te zeggen (ingefluisterd door de Heilige Geest, Die hen staande houdt, elk ogenblik): *Abba, Vader, Uw wil geschiede.*

Zoals David zei: *Hij doe mij, zoals het in Zijn ogen goed is* (2 Samuël 15:26).

Wat het lijden was, waaronder Hij boog, gaan we zien in ons derde punt:

3. Zijn lijden

‘Vader... *deze beker*...’

De drinkbeker wordt Hem voorgehouden. Een *beker* is in Bijbel vaak een beeld van grote beproeving, van bitter lijden, ja, van de wraak van de Allerhoogste.

Ik denk aan Jesaja 51, waar sprake is van de *beker van de grimmigheid des HEEREN* (Jes. 51:17), en aan Openbaring 16 waar Johannes het heeft over de *drinkbeker van de wijn des toorns van Gods gramschap* (Openb. 16:19).

Christus wordt een beker voorgehouden vol van de eeuwige toorn van God, vol van het gif van de hel, vol van de verschrikking van de satan. En de strijd brandt los!

Alle zonde wordt op Hem gelegd. Heel de last van de toorn van God, alsof Hij de enige zondaar op aarde was. En daarbij het verschrikkelijke gevoel van de aanstaande verlating door Zijn Vader.

Een beker, die wij hadden moeten leegdrinken...

Het was rechtvaardig geweest, als wij zo uit het paradijs waren weggestuurd: met deze beker in onze hand. Het zou rechtvaardig zijn, als wij vanmorgen zo de kerk uitgestuurd zouden worden. Met beker van Gods toorn, om die *zelf* leeg te drinken. Om *zelf* de verdiende straf, het verdiende loon op zonde te dragen.

Dit, gemeente, is straf, waardig naar hetgeen wij gedaan hebben. Maar *Deze* heeft *niets* onbehoorlijks gedaan (Lukas 23:41)!

Hebt u dat voor uzelf weleens gezien, gemeente, dat *u dit* waard was en bent...?

Dit, wat ons avondmaalsformulier noemt: *De toorn God onder welke wij eeuwig hadden moeten verzinken*. Want: ik heb tegen God gezondigd, ik ben Zijn gramschap dubbel waard.

Als dat *zo* leeft in uw hart, als u *zo* in kerk zit, kijk dan eens met verwondering naar wat we hier zien...

Hier, in stilte van deze late avond, in het donker van de hof van Gethsémané, hier gebeurt iets wonderlijks. Hier ziet u een worstelende Zaligmaker, in bitter lijden. Even verderop drie hoopjes van slapende discipelen.

Hij draagt, wat *zij* moesten dragen. Zij verdienen het, maar Hij draagt het.

Hij drinkt, wat *wij*, kinderen van God, hadden moeten drinken: Een beker, vol van de grimmigheid en de toorn van God.

Zeker, in tijden van overtuiging zonde, kunnen we er soms iets (ik zeg met nadruk: iets!) van voelen. Van de hitte, die afstraalt van de beker van Gods gramschap. Maar nooit zullen Gods kinderen er één druppel van hoeven drinken.

Hij deed het voor ons. De vervloeking van ons, laadde Hij op Zich. En de volle beker van Zijn toorn, die voor ons bestemd was, dronk Hij leeg.

Kom, door zonden beladen en belaste mensen, zo gedrukt door uw zonde en schuld, u, die geen uitweg ziet. Stop toch met het stellen van uw hoop op werken, op doen en laten, op uzelf verbeteren. Wat u ook verbetert, deze beker kunt u niet drinken. En hij moet desondanks toch gedronken worden.

Kom en zie! Het Lam Gods. De Middelaar.

Hij lijdt en strijdt en drinkt deze drinkbeker in plaats van overtreders, in de plaats van wederhorigen. Een drinkbeker vol van Gods toorn. Voor Hem. Om u een andere beker te geven, de beker der verlossing (Ps. 116:13). Een beker van leven, van vreugde, van innige blijdschap, van verwondering en verbazing, van heil en vergeving van zonde.

Laten we samen zingen, voordat we verder gaan met ons vierde punt, van die beker der verlossing, van die beker des heils, uit Psalm 23:3. We zingen Psalm 23:3

*Gij zalfst mijn hoofd; Gij doet mijn blijdschap groeien,
En van Uw heil mijn beker overvloeien.
Het zalig goed, mij door Uw gunst gegeven,
Verlaat mij niet, maar volgt mij al mijn leven;
Zodat ik in het heilig huis des HEEREN,
Een lange reeks van dagen, blijf verkeren.*

Het gaat, gemeente, vanmorgen over de Zaligmaker in de hof van Gethsémané. We hebben gelet op Zijn raad, op Zijn gebed en op Zijn lijden.

Nu ons vierde aandachtspunt:

4. Zijn troost

Want we lezen in vers 43: *En van Hem werd gezien een engel uit den hemel, die Hem versterkte.*

Miljoenen engelen zouden Hem uit dit lijden kunnen bevrijden. Maar dat wil Hij niet. Van Zijn vrienden en broeders heeft Hij niets te verwachten. Die slapen ondertussen. Maar Zijn Vader zorgt. En stuurt een engel.

Nee, het ligt niet voor de hand om te denken aan een buitengewone aanraking om Hem van kracht voorzien.

Want *wat* alleen geeft kracht en sterkte in het lijden? Alleen het *Woord!*

Deze engel zal Hem er aan herinnerd hebben, dat dit zware lijden zal zijn tot eer en heerlijkheid van de Vader, tot eer van de Heilige Geest en tot Zijn Eigen eer.

Hij zal Hem de vreugde voorgesteld hebben van de zaligheid van Zijn geliefde bruidskerk. Dat Hij straks de dagen zal verlengen en zaad zal zien. Dat Hij om de arbeid van Zijn ziel het zal zien en verzadigd zal worden. En dat straks het welbehagen des Heeren voorspoedig zal voortgaan.

Hij heeft misschien het bloed, het zweet en de tranen van Zijn gezicht gewist, en Hem iets voorgesteld van de vreugde van het blijde vooruitzicht, waardoor Hij het diepe lijden, het kruis en de schande kon verdragen, ja, zelfs verachten.

Het behaagde de Heere om Hem te verbrijzelen, maar ook om Hem te versterken met kracht in Zijn ziel. Hier is de vervulling van de profetie van Jesaja 49: *Alzo zegt de HEERE: In die tijd des welbehagens heb Ik U verhoord, en ten dage des heils heb Ik U geholpen; en Ik zal U bewaren, en Ik zal U geven tot een verbond des volks, om het aardrijk op te richten, om de verwoeste erfenissen te doen beërven* (49:8).

Hier is de vervulling van de profetie van Jesaja 50: *Want de Heere HEERE helpt Mij, daarom word Ik niet te schande* (50:7)

Maar, de strijd neemt toe... We zien het in ons vijfde en laatste aandachtspunt:

5. Zijn strijd

Want we lezen in vers 44: *En in zware strijd zijnde, bad Hij te ernstiger. En Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds, die op de aarde afliepen.*

Zijn lijden wordt een strijd, een zware strijd. Het is een ingespannen gevecht, dat Zijn gebed des te intenser maakt. Zoals er staat in Hebréeën 5: *Hij heeft in de dagen Zijns vleses, met sterke roeping en tranen, gebeden en smekingen geofferd tot Dengene, Die Hem uit den dood kon verlossen* (Hebr. 5:7).

Alle machten van de hel komen op Hem af. De hitte van de toorn van God gloeit als een vurige oven. Maar Hij zegt geen amen, Hij staat niet op en Hij loopt niet weg. Nee, de strijd zwelt aan, maar Hij blijft staande en bidt des te ernstiger. Hij laat niet los en Hij geeft het niet op.

Het is ondanks alles geen uitzichtloze strijd. Er is geen sprake van moedeloosheid of twijfel. Manmoedig strijdt Hij, ondersteund door Zijn Godheid. En hoe zwaarder de strijd wordt, hoe meer Hij bidt.

Dus, als angst en schrik u overvalt: bidt.

Als doodsangsten u benauwen: bidt. Als u denkt dat alles verloren is: bidt. Als u denkt: ik heb mezelf hopeloos bedrogen en ik heb geen heil bij God: bidt.

Als u denkt: ik ben zo slecht, ik kan nooit meer zalig worden: bidt.

Ja, maar wat als u niet meer kunt en durft te bidden, vanwege uw verdriet? Kijk, daar liggen drie hoopjes, drie mannen, die van verdriet in slaap zijn gevallen.

Bidt, dat was de opdracht, *opdat u niet in verzoeking komt*. En nu slapen ze van droefheid en verdriet.

Maar, er is er Eén Die voor hen bidt. Die niet alleen voor hen lijdt, maar Die ook voor hen bidt. Ook dat is de vervulling van een profetie, van een profetie van hooguit een paar uur geleden. En de Heere zeide: *Simon, Simon, ziet, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude* (Luk. 22:31-32).

En nu is Hij de biddende Hogepriester in de hemel. En het is de Heilige Geest Die onze zwakheden te hulp komt en Die voor ons bidt in ons hart.

Geen ogenblik kunnen we staande blijven in de strijd. Geen ogenblik kunnen we bidden zonder Zijn bidden.

En in een zware strijd zijnde, bad Hij des te ernstiger. En Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds, die op de aarde aflieden.

Wie van ons heeft er ooit bloed gezweet? Niemand. Dus heeft niemand van ons ooit zo geleden. Zweeten, wat dat is, dat weten we wel. Dat is gewoon doorzichtig zweet, water dat uit de huid komt. Denkt u daar weleens aan, als u hard werkt, zo hard dat u zweet, wat u dan voelt, wat u dan ziet en wat u dan merkt? We moeten dat nooit vergeten. Iedere keer weer, als u voelt dat uw blouse of uw overhemd nat wordt. Als u de pareltjes zweet op uw handen ziet staan. Als u het langs uw gezicht voelt lopen. Zo ben ik niet gemaakt. Dit komt door de zonde, het is een teken dat de vloek op mij rust. Het was de straf op de zonde: in het zweet uws aanschijns zult u brood eten. Iedere zweetdruppel herinnert je aan wie je geweest bent en wie je bent voor God. Dat mogen we nooit vergeten, daar moeten we altijd aan denken.

Maar dan moeten we ook hieraan denken: hier zweet Christus, de Zaligmaker, zoals niemand ooit gedaan heeft. Dokter Lukas schetst dit als geen ander. Zo hevig is Zijn angst, zo gevoelig is Zijn volmaakte natuur en zo ernstig is Zijn gebed. Dat de kleine bloedvaatjes onder Zijn huid knappen. Zodat het bloed en het zweet zich vermengen en Zijn gezicht en Zijn lichaam worden bedekt met bloed. En in de kilte van de avond drupt het als grote druppels en stolsels op de grond. En dat was voor hen, voor die slapende discipelen, die er straks allemaal vandoor gaan. Dat was, kinderen van God, voor ons. Voor onze vloek, die de oorzaak is van ons zweet. Zo is Hij een vloek geworden, voor ons. En dat is letterlijk te zien: Hij zweet, Hij zweet bloed.

Het is eigenlijk niet zo goed voor te stellen. Maar anderzijds, als u een ogenblik denkt aan de zwaarte van de toorn van God. Aan wat Nahum zegt: *Wie zal voor Zijn gramschap staan, en wie zal voor de hittigheid Zijns toorns bestaan* (Nah. 1:6)? Aan wat Jesaja zegt: *Wie is er onder ons, die bij een verterend vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwigen gloed wonen kan* (Jes. 33:14)?

Dan is het te begrijpen dat de Heere zegt, zoals in Mattheüs staat: *Mijn ziel is geheel bedroefd tot den dood toe* (Mat. 26:38). Zoals Markus schrijft: *Hij begon verbaasd en zeer beangst te worden* (Mark. 14:33). Maar, zo schrijft Johannes ook, Hij zegt ook: *Hierom ben Ik in deze ure gekomen* (Joh. 12:27).

Ik voor u, Mijn volk, dat zo vaak worstelt onder de schuld en de zondelast. Onder aanvechting en vertwijfeling, onder kruis en lijden. Ik voor u, daar u anders de eeuwige dood moest sterven.

Is deze lijdende Middelaar dan in uw ogen niet kostbaar voor u? Stemt dat u dan niet tot verwondering en tot blijdschap? Zoals u proeft in het formulier van het Heilig Avondmaal: de gedachtenis aan Zijn bittere dood is heerlijk voor ons. Hij leed meer dan enig schepsel leed. Hij verdient meer liefde dan wie dan ook.

Tot slot nog twee dingen.

a. Ten eerste een woord tot u, onbekeerde vrienden, medereizigers op weg naar de eeuwigheid.

U bent op weg naar de grote Godsontmoeting. Als Jezus zo lijden moest, dan is het ongetwijfeld verschrikkelijk om te vallen in de handen van de levende God.

Zijn menselijke natuur was zondeloos. Hij werd ondersteund door Zijn Godheid.

Een engel versterkte Hem, en desondanks zweet Hij grote druppels bloed.

Denkt u nu echt dat u dit straks zelf kunt dragen?

Bekeer u toch, en geloof het Evangelie, dat deze zondeloze Christus in de wereld gekomen is. Om het verlorene te zoeken en zalig te maken.

b. Ten tweede, kinderen van God, bitter was de dood voor Christus. Om ons en voor ons. Daarom hoeft u de dood niet meer zo te vrezen. Zo'n bittere dood zal uw deel niet meer zijn, want Hij droeg het voor u. Denk maar aan de woorden van Paulus: *De dood is verslonden tot overwinning. Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus* (1 Kor. 15:54-57).

De overwinning door Zijn overwinning. Kijk maar in vers 45. Hij staat op van het gebed. Deze zware strijd is gestreden en overwonnen. Een volgende strijd wacht. Totdat ten volle zal klinken, zoals het geklonken heeft: *Het is volbracht*.

Amen.

Slotzang Psalm 146:6

't Is de HEER, wiens mededogen
Blinden schenkt het lieflijk licht;
Wie in 't stof lag neergebogen,
Wordt door Hem weer opgericht;
God, die lust in waarheid heeft,
Mint hem, die rechtvaardig leeft.